	Кафедра археології, спеціальних історичних і правознавчих дисциплін **Силабус навчальної дисципліни** **«ЯК СЕБЕ ЗАХИСТИТИ: ЮРИДИЧНИЙ МЕХАНІЗМ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ»** **Спеціальність:** усі спеціальності **Освітня програма**: усі ОПП (мова навчання – українська) **Рівень вищої освіти:** перший (бакалаврський) **Рік навчання:** 2027-2028 **Семестр:** 1-2
Структурний підрозділ	Кафедра археології, спеціальних історичних і правознавчих дисциплін, історичний факультет
Викладачі: 	**ПІБ:** Адамовський Володимир Іванович **Посада:** доцент кафедри археології, спеціальних історичних і правознавчих дисциплін **Науковий ступінь:** кандидат історичних наук **Вчене звання**: доцент **E-mail:** volodymyr.adamovskyi@kpnu.edu.ua **Робоче місце:** навчальний корпус №2 (вул. Татарська, 14), кафедра археології, спеціальних історичних і правознавчих дисциплін. **Профайл викладача:** https://kaf-asipd.kpnu.edu.ua/?page_id=297 https://scholar.google.com.ua/citations?user=3IJdClkAAAAJ&hl=uk ORCID ID: 0000-0002-9186-6234
Лінк на освітній контент дисципліни	https://moodle.kpnu.edu.ua/course/view.php?id=25428
Статус дисципліни	вибірковий освітній компонент
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС / години	4 кредити ЄКТС / 120 год.
Мова викладання	Українська
Форми навчання	Денна
Політика дисципліни	Академічна доброчесність. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. URL: https://integrity.kpnu.edu.ua/ Використання здобувачами вищої освіти в освітньому процесі інструментів ШІ чітко визначено “Положенням про використання штучного інтелекту в Кам’янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка”, введено в дію наказом в.о. ректора від 02 вересня 2026 р., № 144-ОД. URL: https://drive.google.com/file/d/1eDvHgbvZUYojWNwNwkIED66qGDPPpHrB/view

	Відвідування занять. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і семінарські заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. «Положення про організацію освітнього процесу в КПНУ імені Івана Огієнка» URL: https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view Неформальна освіта. У випадку, якщо здобувач освіти отримав знання у неформальній та/або інформальній освіті, зарахування результатів навчання здійснюється згідно «Порядку визнання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (нова редакція)», зокрема, якщо їх тематика відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі). URL: https://drive.google.com/file/d/19GCSM3y-K496gs8RQJp0mO9FjUJumB4T/view
Що будемо вивчати?	Вивчення навчальної курсу «Як себе захистити: юридичний механізм захисту прав людини» сприятиме формуванню в студентів готовності долучатися до захисту своїх прав та не порушення прав інших людей. Утвердження, забезпечення, реалізація прав людини є важливим показником, що вказує на демократичність та соціальність держави, а також на те, що така держава є правовою.
Чому це треба вивчати?	**Метою курсу** є поглиблення знань про права та свободи людини і громадянина, забезпечення їх реалізації, охорони та захисту, гармонізації національного законодавства з міжнародно-правовими стандартами, а також формування навичок щодо розв'язування складних практичних задач під час професійної діяльності з охорони й захисту прав і свобод людини.
Яких результатів можна досягнути?	1. Ознайомити студентів з сутністю природно-правової доктрини та позитивістської концепції прав людини; основами загальної теорії прав і свобод людини і громадянина; конституційно-правовим статусом людини і громадянина в національному праві; особистими правами та свободами людини і громадянина в Україні; гарантіями та юридичним механізм захисту прав і свобод; судовим захистом прав та свобод людини і громадянина. *Основні знання:* - розгляд основних підходів та наукових засад дослідження прав людини; - формування самостійного мислення, навичок аналізу проблемних питань щодо юридичного механізму захисту прав людини; - формування понятійного апарату, що використовується в межах юридичного механізму захисту прав людини та вміння ним користуватися; - поглиблення знань прикладного характеру щодо механізмів захисту прав людини, передбаченими вітчизняним законодавством та міжнародною практикою та інше.
Як можна використати набуті знання та уміння?	*Основні вміння:* - володіти концептуальними знаннями про засади і правові інститути загальної теорії прав і свобод людини і громадянина; - знати нормативно-правові основи закріплення та реалізації основних прав та свобод людини і громадянина в Україні; - проводити наукові дослідження з проблематики прав і свобод людини і громадянина, виявляти актуальні теоретичні і практичні питання механізму захисту прав людини;

	- критично осмислювати й логічно розв'язувати складні правові задачі та проблеми, що потребують міждисциплінарних підходів; - визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти, виявляти та критично й системно аналізувати проблеми механізму реалізації прав та свобод людин і громадянина; - формувати правові позиції й належним чином обґрунтовувати їх, посилаючись на норми чинного вітчизняного законодавства, положення Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (ЄКПЛ), прецедентну практику ЄСПЛ; - застосовувати норми права, розуміти правовий характер і значення документів, створювати й оформлювати різні види документів відповідно до правил; - проводити праворозʼяснювальну та правопросвітницьку роботу, консультувати з питань захисту прав і свобод людини і громадянина; - свідомо реалізовувати конституційні права, свободи та обов'язки громадянина України, мати активну громадянську позицію; - поважати честь і гідність людини, діяти згідно з вимогами професійної етики та інше.
Зміст дисципліни	В ступ до курсу «Як себе захистити: юридичний механізм захисту прав людини»; основи загальної теорії прав і свобод людини і громадянина; конституційно-правовий статус людини і громадянина в національному праві; особисті права та свободи людини і громадянина в Україні; політичні права та свободи людини і громадянина в Україні; економічні, соціальні і культурні права і свободи людини і громадянина та їх закріплення у національному законодавстві; гарантії та юридичний механізм захисту прав і свобод; судовий захист прав та свобод людини і громадянина.
Методи навчання	Словесні, наочні методи; дедуктивний, індуктивний, аналітичний, метод порівняння, узагальнення, конкретизація; пояснювально-ілюстративний метод, демонстрація, метод проблемного викладу матеріалу (ігрові методи, дискусійна панель тощо).
Інформаційне забезпечення	**Основні джерела:** 1. Основи правознавства : навчальний посібник. Електронне видання / [Хоптяр Ю. А., Адамовський В. І., Баженов О. Л., Глушковецький А. Л., Лубчинський А. А., Семенюк-Прибатень А. В.]. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2022. 372 с. 2. http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/handle/123456789/6416 3. Основи соціально-правових відносин в суспільстві: [навчально-методичний посібник: модуль 2: Правознавство] Електронне видання / В. І. Адамовський – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2025. 162 с. 4. Адамовський В. І. Співтовариство держав у процесі створення міжнародних стандартів щодо забезпечення прав і свобод людини / Збірник наукових праць «Політологічні студії» / Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка; [редкол.: Віннічук О.В., (відп. ред.) та ін]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2024. Випуск 6. 5. Володимир Адамовський Історико-правовий огляд обмежень прав людини в умовах конфліктів / Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: Збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів. [Електронний ресурс]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет

	імені Івана Огієнка, 2024. Випуск 23. с. 3-5. URL: https://science.kpnu.edu.ua/naukovi-pratsi-vykladachiv/; http://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/8023 6. Адамовський В.І. Щодо проблеми розуміння всезагальних прав людини / Актуальні проблеми формування громадянського суспільства та становлення правової держави: Збірник матеріалів VII Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, Черкаси, 16-17 травня 2024 р. / Ред. кол.: С.В. Джолос (відп. ред.) та ін. Черкаси : видавець Третяков О.М., 2024. с. 7 - 12. 7. Адамовський В.І. Щодо визначення юридичного статусу прав дитини. Літописець. Збірник XI Всеукраїнської науково-практичної конференції «Права людини: історичний вимір і сучасні тенденції» (м. Житомир, 7 грудня 2023 року). http://eprints.zu.edu.ua/39122/ 8. Адамовський В. І. Історична ретроспектива забезпечення захисту прав людини в Україні та Європі // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів. [Електронний ресурс]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2022. Вип. 21. - с. 3-6. http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/bitstream/handle/123456789/6229/Naukovi-pratsi-K-PNU-im.I.-Ohiienka-zbirnyk-za-pidsumkamy-zvitnoi-naukovoi-konferentsii%e2%80%93Vyp.21.pdf?sequence=3&isAllowed=y 9. Адамовський В., Лінник Н. Становлення та особливості правового статусу дітей // Літописець. Випуск 17: Збірник наукових праць IX Всеукраїнської науковопрактичної конференції «Права людини: історичний вимір і сучасні тенденції (до річниці прийняття Загальної декларації прав людини)» (м. Житомир, 2 грудня 2021 року). Житомир: Житомирський державний університет імені Івана Франка, 2022. с. 6-11. 10. http://eprints.zu.edu.ua/33770/1/%D0%9B%D1%96%D1%82%D0%BE%D0%BF%D0%B8%D1%81%D0%B5%D1%86%D1%8C%2017.pdf 11. Адамовський В. І. Порушення норм міжнародного права у сфері забезпечення прав дітей // Актуальні проблеми формування громадянського суспільства та становлення правової держави: Збірник матеріалів V Всеукраїнської науковопрактичної інтернет-конференції, Черкаси, 20 травня 2022 р. / Ред. кол.: С.В. Джолос (відп. ред.) та ін. Черкаси, 2022. с. 165-171. 12. Адамовський В., Лінник Н. Становлення та особливості правового статусу дітей // Літописець. Випуск 17: Збірник наукових праць IX Всеукраїнської науковопрактичної конференції «Права людини: історичний вимір і сучасні тенденції (до річниці прийняття Загальної декларації прав людини)» (м. Житомир, 2 грудня 2021 року). Житомир: Житомирський державний університет імені Івана Франка, 2022. с. 6 – 11. http://eprints.zu.edu.ua/33624/1/%D0%9B%D1%96%D1%82%D0%BE%D0%BF%D0%B8%D1%81%D0%B5%D1%86%D1%8C%2017.pdf
Обсяг дисципліни (години) та види занять	Лекційні заняття (20 год.), семінарські заняття (20 год.), самостійна робота (80 год.).
Система оцінювання результатів навчання	Основними методами контролю відповідно до критеріїв оцінювання знань здобувачів освіти та ефективності засвоєння ними курсу ґрунтується на таких формах участі студентів у освітньому процесі, які підлягають поточному контролю: виступ з основного питання на семінарському занятті, модульна контрольна, самостійна робота (аналітичне завдання).

<table>
<tr><td></td><td>Підсумковою оцінкою є залік.
Розподіл балів, які отримують студенти<table><tr><td colspan="3"></td><td rowspan="2">Залік</td></tr><tr><td>Аудиторна робота</td><td>Самостійна робота</td><td>МКР</td></tr><tr><td>40</td><td>20</td><td>40</td><td>100</td></tr></table></td></tr>
<tr><td>Критерії оцінювання знань, умінь, навичок студентів
на навчальних заняттях</td><td>Оцінювання на семінарських заняттях відбувається за 12 бальною системою відповідно до критеріїв визначених «Положенням про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка».
URL: https://drive.google.com/file/d/1aD_jeL-jGRbDWAegkQ58tdMxxbqQKufF/view</td></tr>
<tr><td>Поточний контроль</td><td>Усне опитування, письмовий контроль, виконання самостійної роботи, модульна контрольна робота</td></tr>
<tr><td>Підсумковий контроль</td><td>Залік.</td></tr>
<tr><td>Локація</td><td>URL: https://kpnu.edu.ua/rozklad-zaniat/</td></tr>
</table>